СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 214. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 13 вересня, 1934. VOL. XLII. No. 214. Jersey City, N. J., Thursday, September 13, 1934. THREE CENTS.

ДВА СЛІДСТВА НАД ЗАГИБІЛЮ КОРАБЛЯ „МОРО КЕСЛ"

СЛІДСТВО РОЗКРИВАЄ НЕДОСТАЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАЛОГИ.

НЮ ЙОРК. — Перед радою федеральних інспекторів кораблів, котра веде слідство над пожаром корабля „Моро Кесл", станули у вівторок Ебен Абот, головний машиніст трагічного корабля; Антоніо Бухія, перший машиніст; Артур Стемпер, третій машиніст; та кілька пасажирів і пасажирок.

Зізнання головного машиніста Абота розкрили поважні недостачі в організації корабельної залоги. Свідок признав, що хоч він має обовязок наглядати над машиновою кімнатою та відповідає за дисципліну моряків, котрі працюють коло машин, як гаснуть огонь, дають світло й електричну силу корабля, він покинув своє становище, щоби подивитися на вогонь, а, оглянувши його, прийшов до переконання, що залога корабля вже не має дбати за корабель, бо тепер кождий моряк має дбати за себе.

Перший машиніст, Бухія, признався, що він виконав прикази головного машиніста, але лише в цей спосіб, що передав їх нижчому офіцирові, а потім пігнав за старшим офіциром, щоби спасати своє життя.

Третій машиніст, Артур Стемпер, заявив, що на приказ старших офіцирів він позамикав доплив оливи та наставив машини так, що помпи працювали далі. Він був останнім членом залоги, що покинув машинову кімнату. Коли він хотів потім дістатися на горішній поклад за слідом свого старшого вогонь уже відтяв йому дорогу. Він вернувся назад до машинової кімнати й звідти протиснувся тунелем для оси пропелера та дістався на поклад „Д". Тут на заднім кінці корабля він зібрав коло себе громадку пасажирів та опікувався ними, поки їх не забрала залога корабля „Монарк оф Бермюда" які три години пізніше. Завдяки тому, що він як слід замкнув огневу помпу, він міг, коли пожар наблизився до них, отворити гідрант, пустити на вогонь струю води та відбивати в цей спосіб огонь аж до часу, поки наспіла поміч.

Один лікар зізнав, що залога гасила вогонь дуже коротко та що струя води була слаба.

Перед великою лавою присяжних суддів у федеральнім суді почалось у вівторок друге слідство над катастрофою. Має воно прослідити кримінальну відповідальність залоги.

Зараз по перших зізнаннях радіового оператора арештовано його як важного свідка та видано візвання всім членам з залоги зявитися на зізнання.

Один хлопчина, що був пасажиром на погорілім кораблі, каже, що він бачив, як один з офіцирів залоги застрілив з револьвера непослушного моряка. Суд зараз візвав хлопця на переслухання.

Деякі визначні громадяни й громадянки міста Асбері Парк, в стейті Ню Джерзі, виступили з гострою критикою проти пляну Міської Комісії перемінити останки погорілого корабля „Моро Кесл" на музей для роблення бизнесу. Вони кажуть, що ніхто не повинен робити бизнесу з людської трагедії.

НОВІ ЗАВОРУШЕННЯ НА ТЛІ ТКАЛЬНЯНОГО СТРАЙКУ.

СЕЙЛСВИЛ (Ровд Айленд). — У вівторок прийшло тут коло місцевих ткалень знов до поважних заворушень. У заворушеннях узяли участь коло 4,000 страйкарів і велике число жовнірів Національної Гвардії та спеціяльних депутатів шерифів.

У заворушеннях робітники пробували підложити вогонь під одну фабрику. Військо пострілило 8 страйкарів, а депутати розбили голови 2 страйкарам. Ранено лекше 132 особи, в тому числі 18 жовнірів.

Говернор стейту змобілізував усю Національну Гвардію та поставив цілу округу під воєнний стан.

Рада для розсліду ткальняного страйку постановила поширити своє слідство на ткальні шовки й вовни.

СЕНЗАЦІЙНЕ СЛІДСТВО НАД ФАБРИКАЦІЄЮ АМУНІЦІЇ ВЕДЕТЬСЯ ДАЛІ.

ВАШИНҐТОН. — Слідство сенатського комітету над фабрикацією амуниції далі розкриває цікаві факти. Представник одної з найбільших фабрик амуниції признав, що фабриканти амуниції вживають при продажу своїх виробів перекупств. Як одно з найбільше перекупних урядів названо уряд Мексика.

Американський уряд уже дістав протести проти цього слідства від кількох чужих урядів, але комітет не думає переривати слідства.

ЛІК НА ЗАПАЛЕННЯ ЛЕГЕНІВ.

КЛІВЛЕНД (Огайо). — На зборах Американського Хемічного Товариства прочитано відчит про винахід лікарів С. Ботлера, Ленорда Кречера й Аліси Ренфу, котрий, як вони кажуть, показався знаменитим ліком на запалення легенів. Лік уже випробувано на звірятах. Проби над людьми теж показали успішність ліку.

КРИТИКУЮТЬ ПОЛІТИКУ РУЗВЕЛТА.

На зборах британської асоціяції наукового поступу в Абердин (Англія) майже всі економісти дуже гостро критикували „Нову Політику" президента Рузвелта, заявляючи, що „новим" в Америці називають тепер усе те, що в Англії вже давно було випробоване й потерпіло повну невдачу.

МОСКОВСЬКІ ДАРИ МОНГОЛІЇ.

На свято 10-літнього існування монгольської радянської републики вислали московські комуністи аж самого Карахана, знавця азійських справ, з модерними подарунками, бо з літаками й автобусами. Колись посилали московські царі тим народам, які хотіли завоювати, гетьманські бунчуки і дорогі одежі. Нині часи змінилися й данайські дари червоних імперіялістів мають іншу форму.

На святі побаламучених Монголів виголосив Карахан велику промову про відносини обох републик. Він говорив, що радянський союз визначив спеціяльну делегацію, щоб привитати свято монгольського народу. За його словами, Монголія в союзі з большевиками має гарні вигляди господарського і культурного розвитку. Цей розвиток має значіння не тільки в середині краю, але також поза ним. А перемінн, які переживає тепер Монголія, маюб показати шлях до визволення інших поневолених народів. Такого блахмана можна пускати справді тільки в Монголії, бо всі інші народи, поневолені Москвою, вже знають аж забагато про це московське визволення.

Карахан передав Монголії московські дари: літаки й автобуси. Бідні Монголи не знають, як тяжко може прийдеться їм заплатити за це лицемірство червоної Москви.

СМЕРТЬ 140 ЛЮДЕЙ У ХВИЛЯХ ГАНГЕСУ.

На ріці Ганґес (Індія) в поближі Дарі Гара перевернувся пором і втопилося 140 осіб. Причиною цього випадку були воли, що настрашилися розколисаного порому і зачали скакати до води. Коли вода дісталася до середини порому, пасажири в паніці зібралися по одній боці порому і під вагою сто кількадесятох людей пором перевернувся.

12-ЛІТНЯ МАТІР.

В селі Вороняки, пов. Золочів, трапився випадок, що 12-літня дівчина привела на світ дитину. Як матір так і дитина почуваються зовсім здорові. Хоч батьки налягають, щоби вона виявила, хто є батько дитини, дівчина не хоче. Факт, що дитина привела на світ дитину, викликав у цілій околиці велике зацікавлення.

КОХАННЯ ШЛЯХОМ РАДІЯ.

Від деякого часу в Англії в означені дні якийсь молодець висилав з тайної радіостанції свої інтимні почування до своєї коханої. Заподіблена дівчина теж пересилала найдорожчому довгі послання своєї палкої любови азбукою Морзе. Дотепної залюбленої пари, а в першу чергу тайних радіостацій шукають почтові урядовці, але покищо без успіху.

ЛЕТУНИ ВІДКРИЛИ НОВЕ ПЛЕМЯ.

В глибині острова Нової Ґвінеї відкрили летуни нове племя, яке основно ріжниться життям і поведінкою від інших тибульців дикунів Нової Ґвінеї. До праліса, де проживає нове племя дикунів, вихала велика наукова експедиція враз з місіонарем, який перебував уже довший час серед ріжнородних диких племен. За його порадою експедиція не забрала з собою ніякої матерії, хоч дикуни ходять нагі. Серед тропікального клімату люди почуваються здоровішими, коли менше закривають своє тіло.

КНЯЖНА ЗЛОДІЙКОЮ.

Детектив одного париського товарового дому заарештував якусь елегантну молоду даму за те, що вона вкрала кілька штук білля. Хоч дама протестувала, відпровадили її до дирекції. Шеф, людина стара й досвідчена, з першого погляду побачив, що закид детектива був безпідставний. Пані була так дискретно елегантна, її поведінка така панська, а оборона така спокійна й самопевна, що шеф з місця прохав вибачення та заявив, що детектив помилився. А коли ще пані вилегітимувалася як княжна, вибаченням не було кінця. Але детектив не дався переконати. Записав номер авта княжни, а вечором пішов до її палати. Рівночасно порозуміїся з детективами інших великих крамниць Парижа. І майже всюди розповіли йому про подібне арештування елегантної пані. Й елеґантність і назвище збільшували її від усякого підозріння. Ці факти видалися детективови достаточні, щоб їх передати до відома поліції. Молоду даму арештували й підчас ревізії у її палаті знайшли там кілька тисяч предметів, часто величезної вартости, які вона за останні місяці вкрала. Тепер княжною занялися лікарі, які мають ствердити, чи вона клептоманка. Але що мають робити бідні злодії, коли до крадежі беруться вже княжни?

ЛЮДИНА - ЛЯМПА.

Греція має свою сензацію. Ото в Сальоніках жие 35-літній листар А. Економо. Його тіло виділює стільки блідосинього світла, що нічю в кімнаті середньої величини стає від згаданого світла зовсім ясно. Грецька преса розпису-ється широко про це рідке явище, а вчені збираються прослідити ближче цього чоловіка-лямпу. Деякі вчені пояснюють це явище електродинамічним промінюванням тіла. Економо почувається зовсім здоровим і є нормальною людиною.

НАПАД ДЕЛЬФІНІВ НА РИБАЛЬСЬКУ ФЛЬОТИЛЮ.

Недавно виплинула з пристані в Спезії, над Лігурійським морем, велика фльотила рибалок на ловлю риб до фабрики консерв. Коли відплили від берегів на кілька кільометрів, напало на них велике стадо дельфінів. Риби ці, що були незвичайно великі, почали кидатися на рибальські судна, і деяким грозила неминуча катастрофа. Бачучи грозу небезпеки з усіх боків, рибалки завернули судна і з цілою силою вітрил поплили чимскорше до берегів.

ЖІНКА ЗАКОЛОЛА ВИЛАМИ МУЖА.

В селі Добрівлянах, дрогобицького повіту, трапився випадок жахливого вбивства: 65-літня Катерина Садчак пробила кілька разів вилами свого 75-літнього мужа, внаслідок чого цей за кілька хвилин помер. Причиною були непорозуміння на тлі запису ґрунту.

У СССР КАРАЮТЬ ЗА РЕЛІГІЙНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.

В діточих садках під Черниговом викрито в часі чистки вчительську організацію, яка, старалася виховувати дітей у релігійному дусі, провадила дітей до церкви на богослуження, заслонюючись тим, що показують дітям старинну штуку. Вчителів потягнено до судової відповідальности, закидаючи їм чужоклясове походження та матеріяльні зловживання.

КРІВАВІ РОДИННІ ПОРАХУНКИ.

В Рясній Польській коло Львова жила коло батьків молода пара Дзелендзяків. Дзелендзяк одружився перед двома літами, а що втратив був місце, замешкав у батьків дружини, Фляшерів. Тому, що Дзелендзяк сидів бездільно цілими днями і не шукав ніякої праці, батьки почали йому докоряти, а опісля прогнали його з дому, а для дочки почали старатися за сепарацію. Недавно Дзелендзяк побачив свою дружину Марію на подвірю батьків і хотів з нею поговорити, але вона втекла й сховалася в хаті. Це так розлютило Дзелендзяка, що він вхопив сокиру, яка лежала на подвірю, розбив нею двері, а потім кинувся на дружину та її бабку Марію Гарчанську і важко їх поранив. Обі жінки відвезено в безнадійному стані до лічниці. Після злочину Дзелендзяк утік і переховується в лісах.

ДИВНА МАНДРІВКА ГРОМУ.

Цікавий випадок з громом трапився в селі Угруск коло Володави. В неділю, 5. серпня, підчас богослуження, коли в костелі було повно людей, вдарив грім у стару липу при костелі, відбився від дерева і роздвоївся. Частина грому попарила дві особи, що стояли при дзвіниці, а друга частина впала крізь двері до костела. Серед зібраних людей повстало велике замішання. Люди попадали на землю. Грім забив дві особи, а 30 поранив. Рівночасно ушкодив двері, суфіт, пообсмалював бічні вівтарі і вилетів бічними дверми.

ВИТЯГАЮТЬ ЗОЛОТО З МОРЯ.

В 1917 р. затопило німецьке підводне судно недалеко Ірляндії англійський пароплав „Лаврентік", на якому переважено до Америки золото в штабах, вартости 6 мільйонів фунтів стерлінгів. Англійський адміралітет вдалося в літах 1919—1924 витягнути золото з затопленого пароплава на суму 5 мільйонів фунтів. Одначе тому, що пароплав почав грязнути в морське дно, дальші праці в тому напрямку припинено. Щойно цього року одно приватне товариство водолазів витягло решту золота вартости одного мільона фунтів.

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ ОТОЧИТИ „ЗАЛІЗНОЮ СТІНОЮ" НІМЕЧЧИНУ

ФРАНЦУСЬКА ДИПЛЬОМАТІЯ СТАРАЄТЬСЯ УТВОРИТИ ПОРОЗУМІННЯ ВСІХ ДЕРЖАВ НАВКОЛО НІМЕЧЧИНИ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Відмова Німеччини підписати Східне Льокарно викликала активнішу працю французької дипльоматії над утворенням такого „Льокарна" без Німеччини. Франція сподівається притягнути до спільного договору всі прибалтійські держави, малу антанту, Італію й Австрію, і навіть Угорщину. Польщі лишиться самій вибрати собі рішення: чи приступити до такого договору згоди, чи лишитися поза ним.

Кажуть, що чеський міністер Бенеш багато працює тепер над тим, щоб довести до порозуміння між малою антантою, Італією й навіть Угорщиною. Останню державу Бенеш старатиметься переконати, щоби вона відмовилася від домагання ревізії мирового договору, яким поділено частину її земель між сусідів. У деяких політичних колах ці заходи Франції називають стараннями створити „залізну стіну" навколо Німеччини.

ЩЕ НЕ ПРИНЯЛИ РОСІЇ ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). З Ліги Націй ще й досі не післали запрошення до совітської Росії, щоби вона вступила в члени Ліги Націй. Причиною затримки є те, що Австралія відмовилася підписати таке запрошення, поки в ньому не буде поставлений запит совітам, як вони ставляться до виконання ріжних мирових договорів.

Французькі представники вважають такий запит не на місці, бо він є образливим для совітів. Тимчасом ведуться переговори також з Літвіновом, який тепер лікується в Чехословаччині, щоб його погляди на форму запрошення й погляди австралійських делеґатів погодити.

ЯПОНСЬКІ МАНЕВРИ БІЛЯ ПОРТ АРТУРА.

ХАРБІН (Манчуко). — Майже вся японська воєнна ескадра тепер знаходиться біля берегів квантунського півострова, недалеко від російського приморського побережа й міста Владивостока. Японська ескадра переводить там великі маневри навколо Порт Артура, як оперативном базою для фльоти.

Стало відомо, що до Манджурії цими днями має прибути з Японії 80 воєнних літаків у додатку до тих, що вже тут сконцентровані.

ЦЕПЕЛІН НАД ФРАНЦУСЬКОЮ АРМІЄЮ.

БЕЗАНСОН (Франція). — Підчас маневрів французької армії в цьому районі несподівано показався над нею німецький цепелін, який летів на висоті 1,000 стіп. Цепелін летів через французьку територію в дорозі до Південної Америки.

На короткий час увага кількох дивізій французької армії мимоволі була прикована до „Графа Цепеліна", який скоро скрився в хмаровій мраці. Ці маневри мали завданням вияснити, наскільки французька армія підготовлена до оборони від німецького нападу.

НАЦІ ВПРОВАДЖУЮТЬ БОЛЬШЕВИЦЬКУ СИСТЕМУ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Економічний диктатор, міністер Шахт, видав розпорядок, щоб усю зовнішню торговлю Німеччини ведено лише за дозволом і під контролею уряду. Нові правила зовнішньої торговлі дуже нагадують большевицьку систему монополю закордонної торговлі.

Відтепер нічого не можна вивезти й привезти до Німеччини, коли не буде на те спеціяльного дозволу в кождому окремому випадку.

КАРАЮТЬ ХОРВАТСЬКИХ ЛІДЕРІВ.

ЗАГРЕБ (Югославія). — Місцевий суд засудив на два роки вязниці бувшого хорватського посла до югославського парляменту й лідера хорватської селянської партії, Івана Пернара, за розповсюднювання нелеґальної літератури. Разом з ним засуджено до вязниці сімох його найближчих партійних співробітників.

Іван Пернар був поранений у 1928 році в югославського парляменту, коли посол Серб смертельно поранив бувшого лідера Хорватів, Радича.

МУСОЛІНІ ХОЧЕ РЕФОРМУВАТИ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ.

РИМ (Італія). — Мусоліні покликав до себе на нараду 100 генералів, з якими хоче обговорити справу скорочення активної служби в італійській армії. Тепер ця служба тревае 18 місяців, а Мусоліні хоче скоротити її до дванадцятьох місяців.

Кажуть, що такий плян виник у звязку з наміром збільшити воєнну муштру фашистівської молоді у віці від 14 до 18 років, а також з необхідністю скоротити витрати на армію. Підозрівають також, що ця нарада звязана з можливістю війни Італії з Абисинією.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's issue (with Ukrainian Weekly):		Число в пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$ 2.00
Six months	$ 1.25	На пів року	$ 1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДЕ ЛЕЖИТЬ ТАЙНА УСПІХУ?

Хто цікавиться національним питанням в Америці, цей певно читав нераз про „французьку інвазію". Це відноситься головно до цеї ролі, яку відграють Американці французького походження в Новій Англії, де, як описує Роберт Декстер, по багатьох місцевостях французька мова є панівною, а урядовці в таких установах як Сіти Гол говорять між собою здебільша по французьки, де Французи за розмірно короткий час свого побуту вибирають своїх сенаторів, конгресменів та мали досі двох своїх говернорів в Род Айленді.

На те, що Французи задержують у другім, третім і дальшім поколінню свідомість свого походження, що держаться разом і дорожать своєю мовою, культурою і своїми традиціями, склалися ріжні причини. Але найважнішою є таки — школа. На неї звертали вони завжди найбільшу увагу. В їх парохіяльних школах учать учительки-монахині, які виховані в Канаді серед французького оточення і в французькій школі. Та ті школи для них ще не вистарчають. Вони стараються захопити вплив і в публичних школах і тим способом допускати до тих шкіл таких учителів, котрі є французького походження. Вони теж контролюють добре й те, що в тих школах передається щодо відомостей про Францію, французький нарід і його культуру. Але таки найбільшу увагу зосереджують вони на те, щоб молоде, тут роджене покоління французького роду побирало таки хоч частинно науку у французькій школі й від французьких учителів, як теж, щоби та молодь рішучо володіла французькою мовою. Молодіж виховують у такий спосіб, як це зясував Французів Гамон, коли писав:

„Ми рішені льояльно піддержувати і шанувати інституції прибраної батьківщини, але в такій самій мірі ми рішені заховати нашу мову і наші звичаї, як теж нашу релігію".

Оте все наводимо на те, що саме тепер розпочинається новий шкільний рік. А з ним і виринає наново проблема української школи в Америці. Залишаємо тепер на боці справу негайної потреби реформи нашого шкільництва, а звертаємо увагу на те, що ми бачимо, що навіть при своїм убожестві видала нам українська школа в Америці багато свідомої молоді з українським почуттям. Вже те заставляє нас звернути і цього року увагу українських родичів на те, щоби не легковажили собі української школи, якщо їм дорога українська мова й українська справа. А коли ми стали дійсно національно свідоміші, тоді й українські школи повинні заповнитися цього року тисячами нової української молоді.

О. Сновида.

МОЛОДЕ ПОКОЛІННЯ ПРОТИ СОВІТІВ

Недавно гучно-бучно обходили Совіти 15-літній ювилей Комсомолу (союзу комуністичної молоді). Комсомол нині числить до 5 міліонів членів і уходить за запоруку тревалости режіму, за його першу підставу. З комсомольців рекрутувались і рекрутуються „ударні бриґади" партії, які дбають про „стопроцентове" переведення жниварських чи фабричних кампаній; з них теж виходять усі партійні шпіцлі на селі, що воюють з „куркулями". Вони були й авангардою в горожанській війні.

І ось в останніх часах, на превеликий жах „будівничих соціялізму", ота їх молода ґвардія й підстава режіму зачинає від них відвертатись...

Причин цього немало. Насамперед комсомольці не можуть перенятись ідеольоґією клясової боротьби, як були нею переняті старші учні Леніна, з тої простої причини, що ні поміщиків, ні царя, ні фабрикантів, з якими треба ту клясову війну вести, вони й на очі ніколи не бачили.

„Білоґвардійська еміґрація" контрреволюційна, проти якої боротися кличе Компартія, — про неї теж комсомольці не мають зеленого поняття і порахунків з нею не мали й не мають... Натомісць мають порахунки з новою клясою визискувачів, яку витворив совітський режім. Це ті, що займаються спекуляцією, це упривілейовані совітські урядовці соціялістичні, це совітська жандармерія, яка мучить і плюндрує село, знущається над робітчиком, масами засилає робучий нарід на Соловки і на Сибір. Отже проти цеї упривілейованої верстви звертають свій гнів комсомольці, а не проти „ворогів робочого класу", не проти „буржуазії", їм незнаної.

Дальше, комсомольці перестають вірити в обіцянки совітської влади. Пятилітка скінчилася нуждою і голодом. Диспропорція між обіцяним і „осягненим" завелика, щоб комуністична молодь не побачила, що її, а з нею цілу країну, одурено.

Ще більшу диспропорцію між голошеними гаслами і дійсністю бачить та молодь у закордонній політиці большевизму. Голошення про соціяльну революцію марно звучать на тлі обміну поцілунками совітських достойників з Барту, маршалом Петеном й іншими представниками „гнилої буржуазії". Тай престіж совітської армії сильно упав по вічних капітуляціях перед Японією. І тут диспропорція —крики про обрахунок з японськими імперіялістами і про визволення китайських і японських мас від ярма капіталізму з одного боку, з другого — лаження на животі перед тими самими японськими імперіялістами.

Крім того сильно паде безбожницький рух, на який так числила партія, особливо серед доростаючої молоді. Натомісць прокидається почуття патріотизму, досі проскрибоване, тепер стидливо протеґоване партією, але яке може вирватися з рейок, на які його хоче партія поставити, щоби, принявши „буржуазний" зміст, обернутися може і проти Совітів — тоді, коли всім стане ясно, що інтереси **партії** і **патрії** (вітчини) є розбіжні в С. С. С. Р.

Все це бачать проводирі партії і стараються з цим боротись. Але спосіб, який для того вибрали, не в стані привернути їм довіря молоді. Цей спосіб — це передусім жорстокі репресії за всякі „ухили"; це повна байдужність до тих, що через хоробу чи перевтому „вийшли з рядів" борців; це, нарешті, вирафінувана система шпіцлювання, яка труїть молоду душу і зогиджує їй і партію і ціле совітське „будівництво".

На тлі цього розчарування в тім „будівництві", на тлі нової психіки, що не знала горожанської війни ні клясової боротьби, на тлі звиродніння правлячої комуністичної верхівки і репресій проти найменшої опозиції проти партії виростає й дозріває великий конфлікт між партією і її молодим поколінням.

Совіти занепокоєні, совітська преса бє на сполох. Вже не кулаки, не поміщики, ні буржуї, а остання й найкраща надія партії заводить і повертається проти партії. Є від чого стратити голову.

Для нас цей симптом радісний, наскільки він збільшує противольшевицькі сили. Але не треба забувати, що з комсомолу зродиться новий російський патріотичний рух, нам однаково ворожий, як і комунізм.

ПО ПОХОРОНІ ХРУНЯ

(Надіслане зі Львова).

Студент політехніки, **Роман Савчук,** застрілив директора української ґімназії, **Івана Бабія.** Це знаєте вже з часописів, а знаєте певно й це, що вбитий мав в українській суспільности якнайгіршу славу. Досить перечитати славословія польських дневників у його честь, щоби виробити собі поняття про вартість І. Бабія як Українця. Ми наведемо тут дещо з того, що писав про нього зараз по катастрофі, яка його постигла, львівський **„Век Нови".**

Він каже, що І. Бабій служив підчас світової війни при австрійськім війську та дістав два срібні медалі. А далі:

„В наслідок рани став неспосібний до фронтової служби і зістав приділений до служби залізничої. По 1. листопаді 1918 р. вступив він до української (галицької) армії як транспортовий референт у Станиславові. **По заняттю** Станиславова **польськими** військами виконував іще кілька місяців службу **на тімсамім становищі,** як звязковий між армією **польською** і армією отамана **Петлюри".**

Отже власне хоч би сам той лише факт кидає відповідне світло на цілу моральну вартість І. Бабія. Коли Поляки полишили його на тімсамім становищі, яке займав під українською владою, не диво, що це розуміли так, що він ще за панування української влади був у порозумінню з Поляками і був властиво на польській, а не українській службі. В противнім випадку були би Поляки безумовно взяли його в полон та вислали до табору полонених, як це зробили з з тисячами інших українських старшин і стрільців. А вони не лише що полишили його на тімсамім становищі, але ще іменували його звязковим між собою і своїми союзниками — петлюрівцями. Отже це мусіла бути заслужена у Поляків людина, коли вони мали до неї аж таке велике довіря.

Але послухаймо, що далі пише про нього **„Век Нови":**

„Дня 15. березня обняв він становище учителя в державній ґімназії в Бережанах, де за ревну й успішну працю над молодю висказав йому бл. п. куратор львівської шкільної округи, **Собінський** (убитий пізніще за нищення українського шкільництва Укр. Військовою Орґанізацією. — І. З.), признання письмом з дня 22. січня 1922 р. З днем 1. лютого 1928 р. перейшов на такеж становище до академічної (укр.) ґімназії у Львові при вул. Л. Сапіги 14., а від 1. жовтня зістав він управителем філії тоїж ґімназії при вул. Рутовського 23. Від 1. січня 1933 був він директором головної ґімназії при вул. Сапіги 14.

„Ненависть ОУН (тайної орґанзації Укр. Націоналістів) до директора Бабія датується від дня 6. березня 1932, коли то він **приловив підчас відправи в Преображенській церкві у Львові студента техніки Гіркого,** котрий роздавав ученикам летючки ОУН в справі смерти боєвика УВО, Любовича. (Отже був простим **аґентом** поліційним! — І. З.). По тій події ОУН зажадала анонімними письмами від директора Бабія, щоби забрався зі свого директорського становища, грозячи йому в противнім випадку смертю. — Директор Бабій не послухав тих погроз, хоч мав у пляні перенестися на провінцію. Акція проти нього стала ще гострішою, коли він в суді зложив зізнання, на підставі котрих засуджено Гірного на 6 місяців тюрми. Тоді розпочато проти директора Бабія пресову акцію в орґанах ОУН, в Бюлетині Краевої Екзекутиви як і в „Сурмі" чч. 5—6 за травень і червень 1932 р. Нагінка та дає вже вислід 11. листопада 1932 р., коли то на входячого в год. 7.15 рано до ґімназійного будинку директора Бабія напали два чоловіки, котрі його побили кастетами по голові, завдаючи йому рани. Справників цього нападу не викрито. Батьківський Комітет ґімназійних учеників осудив той напад заявою, поміщеною в „Ділі".

„Другий напад виконав укінчений ґімназист Петрушевич 23. листопада 1932 р. в директоровій канцелярії з пімсти за придержання поліцією Ст. Мащака, підозрілого за попередній напад. Одначе Петрушевича признано недужим на умі.

„В першій половині 1934 р. зізнавав директор Бабій у процесі проти „Юнацтва О. У. Н." було це закінчення справи замордування секретаря совітського консуляту у Львові. Директор Бабій зізнавав **обтяжуючо** проти декотрих обвинувачених і по тих його зізнаннях ОУН видала засуд смерти на нього, котрий то засуд виконав Савчук".

Ось таке написав „Век Нови" про вбитого І. Бабія. Точні дати, подані тою ґазетою, доказують, що вони походять очевидно просто від поліції. До того додамо, що це мало сказано, що він зізнавав „обтяжаючо": він зізнавав проти української молоді підло, як останній хуліґан, і то проти своїх учеників, представляючи їх у найчорнішім світлі. Не наводив якихсь фактів проти них, але просто очернював їх підлим способом. Ті ученики виразно йому до очей сказали, що він хотів з них поробити шпіцлів, та вони не згодилися на це.

Але сталося! І тепер дуже інтересно слідити, як поставилися провідники народу до цеї події, себто до факту вбиття підлого чоловіка. Бачимо, що за найбільшу заслугу вбитого піднесено, що він був директором митрополичого інституту Католицької Акції. Орган еп. Хомишина, „Нова Зоря", підносить в оборону Бабія те, що Бабій був „віруючим і практикуючим католиком".

І так розпочалася в українській пресі прямо орґія самопониження. З хруня і бувшого шпіона зроблено героя і мученика. Аж гидь бере брати наші дневники до рук. Хруневи влаштовують торжественний похорон при участи двох епископів і **24** священиків. Епископ виголошує славословіє по українське, а представник кураторії по польськи. А цілий похорон відбувається на кошт польського уряду, і цілком слушно, бо небіжчик ревно йому служив.

Найчесніше поступив собі ще „Наш Прапор", цитуючи лише хуліґанські напади польської преси.

Та не зважаючи на те все, вірю, що та похоронна хрунівська маніфестація, виконана можливо зі страху перед табором у Березі, таки не здеморалізує суспільности. Вона з того отрясеться і прийде до рівноваги.

Ів. Замарстинівський.

На залізниці.

Кондуктор: За того хлопця, прошу пані, мусите також заплатити.

Пані: Я не платила за нього ніколи.

Кондуктор: То неможливо. Таж то зараз пізнати, що йому найменше дванацять літ.

Пані: Так. Одначе то не мій хлопець, то чого я мала би платити!?

У школі.

Учитель: Що нас тягне в гори?

Учень: Залізниця, прошу пана професора.

Клявіятура.

— Богданку, навіщо в фортепяні є чорні клявіші?

— То для жалібних мельодій.

В. В.

ЯК ШЛЯХТИЧ ВИЙШОВ НА ПІМСТІ

(Оповідання).

(7)

Нарешті Федь увійшов до комори. Коли там побачив ті смачні багацтва, йому заіскрилися очи.

— Кожого арештанта годують на цісарський кошт! — погадав ковтаючи слинку. Не дав мені їсти, то я не согрішу, як сам собі возьму.

Так погадав арештант і сягнув рукою по ковбасу. Побачивши фляшку з горівкою, погадав собі, що тяжко покривджений, бо без вини запертий в арешті, хіба має право до харчу ліпшого як той, що дістають конокради. Напився і добре попоїв.

Федь зревідував цілу комору. Ні сардинок ні конфітур, ні інших смакощів, які знав лиш з оповідань, не переочив. Посоловів, коли погадав, що все те треба буде лишити тут і не буде надії, щоби колись ще раз так щасливо дістався до арешту.

Нараз, коли Федь спитав себе в душі, що буде далі, аж вприв, так жахнувся. Він повідчинював двері і заліз аж сюди на те, щоби втекти з арешту. Як справді втече, то ніхто не буде сумніватися, що то він вломився до комори комісаря і обікрав його. Не дуже, та все таки зїв чимало

— Нема іншої ради, як вернутися назад до мого арешту. Очевидно, також треба замести за собою слід. Нехай гадають, що то з саду вліз хтось до хати і обікрав комісаря.

Федьо зробив собі плян:

— Як прийде ніч, то возьму звідси деякі річи, вікном вилізу в сад, кину десь в кущі і вернуся до арешту. Їсти буду мати що, до ніякої роботи не потребую йти, можу спати до схочу. Приїде комісар, то випустить мене... Мусить випустити, бо я нічого не согрішив... Я знаю... Він пізнав мене... Пімстився, що колись я відобрав йому рушницю і вкраденого ним громадського заяця.

Федь приступив до вікна і став призиратися садови. З боку під плотом побачив купу старих, викинених скринь, бочок і ріжної діравої посудини. Поволи став переіначувати свій перший плян.

Надумавшися інакше, Федь пішов між шматтям і знайшов міх. З міхом пішов до комори. Здоймив з гака шинку і всунув до міха. За шинкою пішла ковбаса, за ковбасою сардинки, за ними слоїк конфітур, чоколяда і ще дещо. На закінчення пішла скринка з двацятьма фляшками ланцутської горівки. Коли прийшла ніч, Федь відчинив вікно, вліз до саду, міх затащив до купи старих скринь і сховав там. Вернувшися до хати, він вікно лиш припер.

Як звичайно при вікнах, так і там були гачки, якими защіпають відчинені вікна, щоби вітер не лопав ними. Одного такого гачка Федь відкрутив і пішов до дверей пробувати, чи не був би добрим витрихом.

Федь знайшов, що йому було потрібне. Витрих був, неначе ключ. Таксамо відсував і засував риґель в дверях арешту.

— Тепер я вже нічого не боюся! — погадав Федь врадуваний. Взяв за пазуху кусник хліба, напився води і замкнув, як раньше були, двері мешкання комісаря. Пішов до арештантської келії і за собою замкнув двері. Спершу позасував риґлі одного крила, потому прикрутив замок другого. Ляг на причу, вснув і довго спав сном праведників, що мають чисту совість.

Федь сам не знав, як довго тревав його арешт, бо майже ввесь час спав. Аж пробудив його сам комісар. Звільнений ним вийшов на вулицю. Побачивши коляску, Федь доміркувався, що нею приїхав комісар, що мабуть ще вийде до фірмана. Відійшов лиш кільканацять кроків і стоячи за углом, чув цілу розмову про рушницю і заяця.

Коли коляска відїхала, і комісар вернувся до хати, Федь побіг троха далі попід огорожу саду і сю огорожу перескочив. Пішов до купи скринь, вибобув міх, закинув його на плечі і пішов. Огорожу знов переліз, та з другого боку саду. По хвили вже був за містом.

Щоби скорше зайти до хати, і щоби виминути всякі стрічі, зійшов з дороги і пустився полем. Переходячи поперек якоїсь стежки, піткнувся і троха не впав.

— Що тут може лежати в чистім полі, таке тверде? — погадав.

Було темно, тож Федь схилився, щоби ліпше побачити.

— Рушниця! То хіба тота, про котру комісар говорив фірманови. Може тут і той заяць є?

Федь поклав міх на земли і похилений став роззиратися. Знайщов і заяця. Мабуть з коляски зсунувся одночасно з рушницею. Вкинув заяця до міха і міх знов закинув на плечі. Взяв рушницю і пішов далі.

— Що зробити з рушницею? — думав, ідучи. — Віддати, чи ні?... Віддати?! А він віддав мені кількалітну втрату зарібку? Я через нього втратив зарібки громадського поліцая і жив, гірко бідуючи. Як би не те, що я добре оженився, то до нині був би бідував.

Федь додумався до того, що як двиганий ним міх, так і знайдена рушниця повинні лишитися у нього як відшкодування втрати зарібку з вини бутнього і мстивого шляхтича.

З міхом і з рушницею Федь пішов до ліса зараз за хатою, де мав потайний скриток. До хати приніс тільки заяця і зараз справив його, та зараз спік. Не було виключене, що комісар таки пришле до нього жандарма, тож з заяцем треба було справитися ще до приходу жандарма.

Жандарм прийшов, та не присланий комісарем. Прийшов з власної охоти. Скував Федя і повів до староства.

Сам комісар посвідчив, що то не Федь був непрошеним гостем в його коморі.

(Кінець).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЗНАННЯ И СТИД.

Джан Дж. О'Ніл, котрий пише до газети „Ню Йорк Геральд", мав розмову з Робертом М. Еркесом, професором психольоґії в Ейлськім університеті, котрий провадить тепер незвичайно цікаві досліди над умовим життям малп породи шимпансів, котрі то досліди вже дали дуже цікаві висліди не тільки про життя малп, але й про життя людини.

„Чи ваші досліди дали вам які факти про спільне походження людини й малпи?" — питався вченого професора ґазетяр.

„Ні", відповів професор Еркес. „Деякі люди знають щось про цю справу, але я не знаю".

Газетяр завдав ученому ще кілька інших питань і діставав від нього відповіди: Я цього не знаю. Я про це говорити не можу. Не хочу спекулювати: волію говорити тільки про річи, про котрі маю докладне знання.

Великий учений не стидається признатись, що він не знає ріжних річей. Він виразно заявляє, що знає тільки одну науку й про неї тільки хоче говорити. Неуки часто стидаються признатись, що вони чогось не знають. Вони часто ображаються, як їм сказати, що вони чогось не знають. Вони часто вдають, що вони все знають. Вони люблять дискутувати про річи, про котрі вони поняття не мають. І люблять говорити, що вони про це знають докладно, багато певніше, як люди, які цій справі присвятили працю цілого життя.

ГАРНІ ТЕОРІЇ И ДІЙСНІСТЬ.

Говорив недавно Гітлер, що велика література вийти може тільки від расово чистого народу.

Тимчасом історія англійської літератури починається звичайно зі вступу про расовий склад творців цеї великої літератури, котрий показує, що її створили мішанці рас кельтійської, романської та германської.

Тепер Франц Боас, професор антропольоґії в Колюмбійськім університеті в Ню Йорку, каже, що кождий нарід в Европі це вислід неменшої мішанини рас, як Злучені Держави. Еспанці, приміром, це мішанина рас іберійської, фенікійської, келтійської, романської, германської й арабської.

Та професор Боас присвятив питанню рас майже півстоліття праці свого великого ума, а Гітлер не міг би навіть пояснити назв наук, котрі про ці справи трактують.

ТИСЯЧУ ЛІТ БЕЗ РЕВОЛЮЦІЇ.

Каже Гітлер, що в Німеччині не буде більше революції наступну тисячу літ.

Якби так революції залежало від приказу деспотів, то може би хтось іще повірив у пророцтва Гітлера. Чи не думали Романови в 1914-тім році, що в Росії не буде революції? І чи припускав тоді Вільгельм, що за десять літ він опиниться на еміґрації?

І запевнення про те, що чогось не буде, виглядає якось дивно, коли історія говорить, що одному вченому під присягою казали признати, що земля не обертається довкола сонця.

Нагадуються з приводу цього пророцтва слова Франка про одного пророчого автора: він видно нічого не знає про минувшість, але зате знає все про будучність.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

В школі наш ратунок.

Берім під увагу тільки діти тих українських родичів, котрі є зорганізовані, себто є членами українських церковних громад чи народних українських організацій. Пошукаймо за тими дітьми, які охрещено в українських церквах. Чи не можна їх начислити в самім Ню Йорку вже на десятки тисяч? А де вони?

В краю насильно нас винародовлюють, замикають наші школи, розвязують українські товариства. А тут маємо свободу. В краю наш нарід добирає усіх сил, щоби не дати себе винародовити. А тут ми добровільно зрікаємося своєї національности і віри, і то без потреби, бо зі шкодою тільки для нас самих.

Церква й школа це два найсильніші чинники, які ще найлекше й найуспішніше зможуть пригорнути до себе нашу тут роджену молодь і задержати її при українськім народі. У нас в Ню Йорку справа школи занедбана. Громадянство не привязує належної уваги до цеї важної справи. А щоби її зрушити з місця, треба заставити до праці в тій справі всі наші організації, все наше громадянство.

Як зачуваємо, то з новим шкільним роком можна надіятися щодо цього звороту до ліпшого. При церкві св. Юрія задумують зорганізувати вечірну школу в такий спосіб, щоби в наступнім році могла вже бути цілоденна українська школа. З національного боку треба це повитати. Але разом з тим треба підкреслити, що з ніяких і нічиїх заходів у справі школи нічого не вийде, як ціле громадянство не поставиться до цеї справи серйозніше. Школа повинна нас усіх обєднати, бо це не партійна справа, а загально-народня.

Петро Гринишин.

ДІТРОЙТ, МІШ.

На чільне місце між нашими громадськими організаціями вибивається в нас Український Демократичний Клюб, Ukrainian Democratic Club, що має свій осідок під ч. 2501 & 2503 Danforth Street, Hamtramck. Ініціятиву до організовання клюбу дав д-р А. Г. Кібзей. Перші збори відбулися дня 23 жовтня 1932 р.

При клюбі заснувався Молодечий Клюб, який згуртував понад 70 хлопців і дівчат. До Молодечого Клюбу могли вступити тільки такі хлопці і дівчата, котрі вже покинчили „гайскул", або ходять до „гайскул", або „каледжу". Молодечий Клюб дав минулого року кілька гарних імпрез, за що заслужив собі на похвалу в цілому Дітройті.

При клюбі засновано також Жіночий Клюб, так званий Ukrainian Women's Democratic Club.

При виборах клюб не вганяє за кандидатами, які, як то в нас бувало, давали членам бочку пива тай на тім кінчилась політика клюбів. Наш клюб постановив, що за голоси членів жадає від кандидатів не пива і „сендвичів", але роботи для нашої молоді, яка покінчивши вищі школи і вишколена нарівні з іншими народностями.

Робота нашого клюбу увінчалась успіхом. Під впливом д-ра А. Т. Кібзея наш клюб за несповна два роки часу вистарався офісову роботу 12 членам.

Крім офісових робіт, які наш клюб вистарався своїм членам, багато безробітних членів дістали роботи, як при Стейт Ровд, по фабриках, тощо. Така громадянська робота Українського Демократичного Клюбу дає нашому громадянству до зрозуміння, що є в єдности сила та що чим нас буде більше зорганізованих горожан, тим більше будуть з нами числитися інші народи.

Від нашого клюбу кандидує як демократичний кандидат д-р А. Т. Кібзей на стейтового сенатора. Повинністю всіх Українців в дистриктах 3, 5 і 7 у Гемтрамку й Дітройті дати свої голоси на д-ра А. Т. Кібзея.

Другим кандидатом Демократичної Партії йде наш український адвокат п. Йосиф Чарновський — на уряд "Judge of Probate".

Думаю, що не буде Українця, який не дав би свого голосу в цілім Wayne County на п. Йосифа Чарновського.

Третім кандидатом Демократичної Партії йде наш другий український адвокат, п. Іван Панчук. Він кандидує на уряд State Representative. Ми, Українці, без ріжниці всіх партій повинні поперти своїх кандидатів.

Коли ми, Українці, не будемо мати своїх представників на вищих становиськах, то ніхто з нами поважніше числитися не буде.

Ліпша своя сорочка, як чужий кожух.

В. Шанайда.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Нова професіональна сила.

Українка, пані Анна Патрило, котра скінчила Колюмбійський університет і докінчила студії в Парижі, виучуючи французьку мову, одержала посаду вчительки на Алясці. Є вона дочкою свідомих наших громадян, Марії і Василя Патрило.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

На краєві цілі.

Заходом 16 відділу ОДВУ і при допомозі місцевих товариств влаштовано дня 26 серпня спільний пікнік, з котрого чистий дохід призначено на такі цілі: $15 на визвольну боротьбу і $15 на допомогу повеням. Гроші вислано до краю через Обєднання. Комітет дякує отсим українськім пекарям, громадянам Іванові Маланчукови і Гнатови Тепперови, за їх дарунки, завдяки яким можна було заощадити на видатках, а в той спосіб заощаджений гріш призначити для краю.

Комітет.

СПРАВА ЗЛУКИ ВІДДІЛІВ.

БРУКЛИН, Н. Й.

Вп. Тов. і Браття Союзовці відділів 22 і 203.

Вже від довшого часу дискутовано справу злуки як у Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 22, так і в Бр. Пресв. Тройці, від. 203. Щоби справу такої злуки остаточно вирішити, екзекутиви вище згаданих відділів на спільних нарадах у тій справі дня 5. вересня рішили скликати **загальні спільні збори на неділю, 16. вересня 1934 р. в год. 3-тій пополудни, до льокалю Укр. Дем. Клюбу, 186 BEDFORD AVE., BROOKLYN.**

Просимо всіх членів згаданих відділів явитись конечно на означений час, щоби можна було справу злуки остаточно вирішити.

До побачення на зборах!

ЗА ТОВ. ім. Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО, ВІД. 22:
Михайло Баглай, секр.

ЗА БР. ПРЕСВ. ТРОЙЦІ, ВІД. 203:
Дмитро Сенюта, секр.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КЕМПБЕЛ, О. Тов. Сокіл, від. 218, повідомляє, що чвертьрічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. вересня, в годині 2-гій пополудни, в гали Народ. Дому, 165 Гордон вул. На порядку нарад звіт за посл. 3 місяці, справа молодіжи і вибір ширшого комітету до листопадового свята. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — М. Стахура, предс.; Д. Стецьків, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 230, подає до відома всім своїм членам і членицям, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 16. вересня, в годині 2-гій пополудни, в литовській гали, 628 Френклін Еве. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо є важні справи до полагодження. — Іван Брац, пр.; Ілія Сухий, фін. секр.; Йосиф Білик, кас.; Ів. Павловський, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Зоря, від. 69, подає до відома, що з причини неприсутности членів через зливний дощ в суботу, . вересня, другий мітінґ відбудеться в пятницю, 14. вересня, в год. 7:30 ввечір, в У. Н. Домі при 6-тій вул. Проситься всіх членів прийти і заплатити свої вкладки. Також буде вибір дальших комітетових на баль, тому присутність якнайбільшого числа членів є дуже конечна. — Е. Парницький, фін. секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. Згода, від. 20, подає до відома усім своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 16-го вересня, в горішній салі Укр. Хати, 2240 Грейлінґ вул., в годині 1-ій пополудни. Проситься усіх членів прибути численно на означений час, бо є дуже важні справи до полагодження. Довгуючі члени повинні вирівнати свої вкладки, бо відділ довше не буде платити за члена до головної каси як за один місяць, а на другий суспендує. Пригадується тим родичам, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, щоби вписали їх тепер. Наш відділ буде святкувати 7-го жовтня сороклітній ювилей У. Н. Союза, тому кождий член повинен привести хоч одного нового члена і вписати його до У. Н. Союза. Члени, котрі ще не змінили своїх грамот, нехай принесуть старі грамоти на мітінґ. — Матвій Прихідко, пр.; Іван Костюк, кас.; Іван Крупка, секр.

ПЛЕЙНС, ПА. Бр. св. Андрея, від. 48, повідомляє, що триквартальні збори відбудуться в неділю, 16. вересня, в годині 2-гій пополудни, в гали М. Неґребецького, 84 Н. Рівер вул. Обовязком є кождого члена прибути на мітінґ. Не явившийся член заплатить кару після статута. — Я. Мицьо, предс.; Я. Кривий, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, повідомляє всіх своїх членів, що спеціяльний мітінґ відбудеться в суботу, 15 вересня, в годині 5-тій пополудни. Проситься всіх членів явитися на час, бо є дуже важні справи до полагодження. — Гр. Задорожний, предс.; Ст. Прийма, кас.; Йосиф Урбан, секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, повідомляє своїх членів, що триквартальні збори відбудуться в неділю, 16. вересня, в годині 2-гій пополудни, в гали У. Н. Дому, 237 Ґовп Еве. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги. Хто хоче вступити до Союза і Тов., нехай прийде на ті збори. — В. Юсипчук, предс.; П. Головачук, кас.; М. Федорів, фін. секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Подається до відома усім членам відділу 288, що звичайний мітінґ відбудеться в суботу, 15. вересня, в годині 7-мій ввечір. Обовязком є кождого члена прийти на цей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свої залеглости. Позамісцеві члени мусять присилати свої вкладки найпізніше до 15-го дня в місяци на адресу секретаря: John Malitzki, 1504 E. 7th St., Bethlhem, Pa.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний місячний мітінґ відбудеться в неділю, 16. вересня, зараз по Сл. Божій, там, де звичайно. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо маємо деякі справи до полагодження. Рівнож буде справоздання, хто що зробив в тім ювилейнім році для У. Н. Союза. — Ф., секр.

ПОРТ ДЖЕРВИС, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 198, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбудеться 16. вересня, в годині 2-гій пополудни, в Гр. Лисяка при Томпсон вул. Проситься усіх членів прибути на цей мітінґ точно в 2-гій годині. — Гр. Лисяк, секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 16. вересня, в годині 2-гій пополудни, в гали церковній, 47 Ґовп Еве. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свій довг, бо інакше будуть суспендовані. — Н. Кузьма, предс.; М. Табачук, секр.

ҐРЕЙТ МЕДОВС, Н. ДЖ. Тов. Любов, від. 143, подає до відома всім своїм членам, що місячний мітінґ відбудеться 16. вересня, в годині 2-гій пополудни, в церковній гали. Проситься всіх членів прибути на час. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг. Будемо принимати нових членів і просимо усіх наших членів вписати свої діти до У. Н. Союза. — Павло Ландяк, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 16. вересня, в годині 1-ій пополудни, в Юніон Гали, ч. салі 4, 2-гий поверх, на Норт Вайомінґ вул. Всі члени мають явитись і заплатити свої місячні вкладки на мітінґу. Котрі члени ще не змінили своїх грамот, нехай прийдуть і змінять, бо чим скорше, тим ліпше для них. Довгуючі члени, коли не прийдуть і не вирівнають своїх залеглостей, будуть суспендовані. — С. Глинянський, рек. секр.

ТАВТОН, МАСС. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 122, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. вересня, в годині 2-гій пополудні, в гали товариства. Всі члени мають прийти на збори, бо є багато справ до полагодження. Ті члени, що хотять перейти на новий рід обезпечення, нехай принесуть свої старі грамоти на мітінґ. Проситься членів привести нових кандидатів на мітінґ. Напоминається довгуючих членів прийти і заплатити свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані, бо секретар не може все ходити по хатах за вкладками. — Ст. Проніцький, гол.; Харитон Салата, кас.; Ілія Давидчук, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 15. вересня, в годині 7:30 ввечір. Обовязком є кождого члена прибути на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мусять прибути і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Члени, котрі бажають змінити свої старі грамоти, нехай це зроблять на тих зборах для своєї власної користи. Суспендовані минувшого місяця члени мають вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть виключені з членства. Збори відбудуться в гали церковній, 127 Парк вул. — Н. Плуговський, предс.; В. Колесняк, кас.; Й. Децембер, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє членів, що триквартальні збори відбудуться в суботу, 15. вересня, в годині 8-мій ввечір, в гали церковній на Ґренд вул. Проситься членів прийти на означений час, бо є багато справ до полагодження. Уряд і контрольори здадуть триквартальний звіт. Довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі наразяться на неприємність. — Уряд Товариства.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і члениць, що триквартальні збори відбудуться в суботу, 15. вересня, в годині 7:30 ввечір, в гали чеського Народ. Дому, 29-19 — 24 Евеня. Обовязком є кождого члена прибути на ці збори, бо є важні справи до вирішення. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. Члени, котрі ще не виміняли своїх старих грамот, нехай принесуть їх на збори і виміняють для свого власного добра. Проситься всіх тих Українців, котрі ще не є членами У. Н. Союза, щоб з нагоди 40-літнього існування Союза вписали себе і свої діти до нашої могутньої української організації У. Н. Союза. — Іван Сидор, предс.; Станислав Кривень, кас.; П. Барнич, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 15. вересня, точно в годині 7-мій ввечір, в гали під ч. 72 Моріс вул. Проситься членів прийти на означений час, а довгуючих проситься вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Микола Пупчик, предс.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 170, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 16. вересня, в годині 6-тій ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт вул. Проситься всіх членів конечно прибути на цей мітінґ, бо є пару дуже важних справ до полагодження. Члени, котрі взяли тікети на 40-літній ювилей У. Н. Союза, мусять заплатити за них цего мітінґу, бо це є останій мітінґ перед ювилеєм. Члени, котрі ще не змінили своїх грамот, зволять принести свої старі грамоти і виміняти на нові. Довгуючі члени повинні вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. Проситься членів, котрі платять за діти, платити точно кождого місяця, бо секретар не є в силі покривати за них вкладок. — Гр. Готра, фін. і рек. секр.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 306, подає до відома, що звичайні збори відбудуться в суботу, 15. вересня, в годині 7:30 ввечір, в гали У. Н. Галі при Розел і Генрі вул. На тих зборах маємо багато справ до вирішення, тому присутність кождого члена і члениці конечна. Котрий член не прийде на ці збори буде караний після статута. Секретар отримав тікети від комітету з Елізабет на ювилей У. Н. Союза, котрий відбудеться 21. жовтня, тому на тім мітінґу буде роздача тих тікетів. Довгуючих членів напоминається, щоби по змножности сплачували свій довг. Члени, котрі не була спеціяльних зборах минувшого місяця, мають безуслівно явитись на тих зборах, щоб довідатись про справу, яка була вирішена на тих спеціяльних зборах. — Т. Федуняк, предс.; Мик. Зварун, кас.; Вас. Моссора, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 347, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 16. вересня, в годині 2-гій пополудни, в гали де звичайно. Проситься всіх членів прийти на цей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих напоминається вирівнати свій довг. — І. Гатала, предс.; С. Патен, кас.; Гр. Тимчій, секр.

ВИЛКС-БЕРРІ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 99, повідомляє всіх своїх членів, що триквартальний мітінґ відбудеться в неділю, 16. вересня, зараз по Сл. Божій в гали церковній. Проситься членів конечно прийти на той мітінґ, бо є багато справ до полагодження. Довгуючих членів проситься, щоб старались вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Петро Герман, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. Мих. Грушевського, від. 219, подає до відома усім своїм членам, що місячні збори відбудуться в суботу, 15. вересня, в годині 8-мій ввечір, в Укр. Прав. Церкві, 179 Корт вул. Обовязком є кождого члена прибути на ці збори, бо є важні справи до полагодження, як справа сороклітнього ювилею, котрий мається відсвяткувати. Ті члени, котрі бажають змінити свої грамоти, нехай принесуть старі грамоти з собою на збори. — М. Боднар, предс.; В. Ткач, кас.; Андрій Мудровський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 15. вересня, точно в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217 Іст 6-та вул. Проситься кождого члена прибути і вирівнати свої вкладки. Члени, котрі ще не перейшли зі старого на новий рід обезпечення, зволять принести старі грамоти на збори і переписатись. Кождий член У. Н. Союза повинен вписати свої діти до У. Н. Союза і постаратись про нових членів, бо будемо принимати без оплати вступного до У. Н. Союза і до Братства. Не явившийся на ті збори член підлягає карі після статута. — Антін Карпович, рек. секр.

ВАЙТСТОВН, Н. Й. Тов. Просвіта, від. 129, повідомляє, що надзвичайний мітінґ відбудеться в суботу, 15. вересня, в годині 8-мій ввечір, в домі тов. І. Ткача, 15 Ровд вул. Проситься всіх членів прийти на цей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кару після ухвали. — Мих. Баран, предс.; Мих. Дзярський, секр.; Іван Голощецький, кас.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Повідомляється всіх членів і члениць Бр. Ап. Петра і Павла, від. 39, що квартальний мітінґ відбудеться в неділю, 16. вересня, в годині 1-ій пополудни. Проситься членів прибути на цей мітінґ, а довгуючих вирівнати вирівнати всої вкладки за себе і за дітей, бо грошей в касі нема. Ті члени, що перейшли з Молод. Департаменту томтого року, мають вже платити свої вкладки і явитись на мітінґ. — Дм. Ориннч, секр.

ВЕСТБУРИ, Л. АЙ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 267, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 15. вересня, в годині 8-мій ввечрі, де звичайно. — Теодор Аґрест, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Повідомляється членів Бр. Сош. св. Духа, від. 237, що триквартальні збори не відбулись минувшої неділі, тому відбудуться в неділю, 16. вересня, в годині 2-гій пополудни, в У. Н. Домі. Кождий член повинен конечно прийти на цей мітінґ та вислухати звіту контр. комісії і звіту з пікніку. Напоминається довгуючих членів, щоб старалися сплачувати свої залеглости, або щоб змінили свої грамоти на нову систему, бо в противнім разі стратять права в У. Н. Союзі. — Лука Блаґітка, предс.; Гр. Забитко, кас.; Гр. Стеців, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих члениць, що мітінґ відбудеться в суботу, 15. вересня, в годині 7-мій ввечір, в гали церковній. Проситься члениць прийти на означений час, бо є справи до полагодження. Останній раз напоминається довгуючих, щоб вирівнали свої довги. Хто хоче вступити до Сестрицтва, то просимо прийти на мітінґ. — Олена Скробач, предс.; С. Гунька, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142, повідомляє всіх своїх членів, що триквартальний мітінґ відбудеться в суботу, 15. вересня, в годині 7-мій ввечір, під ч. 212 Фултон вул. Обовязком є членів явитися, бо є важні справи, як також буде справоздання контр. комісії і виступ на бали. Братство дає новим членам вільний вступ через кілька місяців, тому користайте з нагоди і приєднуйте нових членів. — Я. Лещик, предс.; М. Маркович, кас.; П. Остапчук, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє всіх своїх членів, що звичайні збори відбудуться в суботу, 15. вересня, в годині 7-мій ввечір, в У. Н. Домі, 847 Н. Френклін вул. Обовязком є кождого члена прибути на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. На зборах всі члени мають розібрати тікети на баль, який відбудеться 6. жовтня. Проситься родичів, котрих діти дійшли до літ, щоби переписали їх до дорослих членів. На зборах будеться принимати нових членів до Тов. і У. Н. Союза. Кождий член повинен привести нового члена. В У. Н. Союзі є кілька родів обезпечення до вибору, і за життя можна дістати гроші. Члени, котрі ще не виміняли своїх грамот, нехай принесуть свої старі грамоти на збори і перепишуться до нового роду. — Р. Карбівник, предс.; П. Семків, кас.; Ілько Савчин, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє всіх своїх членів, що триквартальний мітінґ відбудеться в суботу, 15. вересня, в годині 7:30 ввечір, в гали під ч. 724 Лінард вул. Кождий член повинен явитись на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих напоминається вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — І. Довгун, предс.; І. Пітковнч, кас.; Дм. Ваґрій, секр.

Пан Олійчак дістав телеграму, що помер його довголітній торговельний приятель Півонійка.

— Боже, Боже, — бідькає купець Олійчак — саме він мусів умерти. Такий добрий, чесний чоловік, сто літ повинен жити.

Знайомий старається потішити купця:

— Приятелю, ми потерпіли тяжкий, невинагороджений удар...

— Ісусе Христе! — каже на це Олійчак — то ти також боргував йому?!

ВАШИНҐТОН ІРВІНҐ.

Вашинґтон Ірвінґ був перший у ряді тих американських письменників, що створили новочасну літературу Америки. В історії письменства його ім'я попереджає Едгар По, Готорн, Емерсон, Мелвил, Марк Твейн і пізніші автори. Від його „Скеч-Бук" властне й починається американська література. Розуміється в його часі (перша половина девятнацятого століття) вплив англійського письменства на читаючу і пишучу публику в Америці був ще дуже сильний і зокрема не міг від нього ухилитись Ірвінґ, якого батьки, англійського і шотляндського роду, переселились до Америки з Англії. Тай сам він часто бував в Англії і їздив по інших краях Европи.

Ірвінґ прийшов на світ у 1783 році в Ню Йорку. Писати почав замолоду, коли йому ще й двацять літ не було. Перший його більший твір — „Історія Ню Йорку", з гумором написана історія того міста, читається ще й сьогодня, хоч очевидно гумор „батька Нікербокера", старого нюйорського обивателя, що буцімто розказує ту історію, для „нашого часу вже доволі далекий і чужий.

Ірвінґів „Скеч-Бук" вийшов у 1804 році і відразу почав здобувати свому авторови літературну славу не тільки в Америці, а й за границею. Це низка коротких оповідань з фантастичним змістом і романтичними подіями на тлі долини Гудсону і надгудсонських гір.

Переїхавши в Европу, Ірвінґ жив в Англії та в Еспанії і саме еспанська історія й сучасність захопили його на довший час та дали йому сюжети для його дальших книг. У 1828 році вийшло його „Життя Колюмба", в 1829 р. „Здобуття Гранади", а в 1832 знов книга коротких оповідань і нарисів, цей раз з еспанського життя, п. з. „Альгамбра". Ті Ірвінґові твори поза своєю літературною вартістю мали ще ту заслугу, що почали в Америці, в той час ще дуже провінціональній і замкнутій в собі, розбуджувати цікавість до европейських країв і народів.

В 1846 році Вашинґтон Ірвінґ поселився вже на сталий побут в Америці, де й у своїй хаті над Гудсоном (двацять кілька миль на північ від Ню Йорку) прожив до смерти. Його останні твори це біографії, „Життя" Магомета, Гольдсміта, старого англійського поета, і Вашинґтона.

ФЛІС.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

THOUSANDS APPLAUD JOINT PROGRAM BY THE CROMPTON BAND AND DANCING CLASS.

Costumes of Old Ukraine Worn.

Several thousand enjoyed the joint program by Harry Marsh's Crompton Band and Ukrainian Dancing Class at the Library grounds last night. John Shylo and John Teper had charge of the dancers who were attired in costumes of old Ukraine.

The dancers presented: March, round ritual folk dance, popular folk dance, wedding dance, whirlwind dance solo, Podilian dance, Katherina, Carpathian Highlanders' dance, Cossack dance, whirlwind dance group, sword dance, vagabond dance, Cossack dance group, sword dance solo, round ritual special.

The committee comprised Mrs. Ellen Clay, chairman, John Krawchuk, Mrs. Florence St. John, Mrs. Veronica McKenna, Harry Marsh and Wasyl Fedorowicz.

(Pawtuxet Valley Daily Times, West Warwick, R. I., Friday, September 7, 1934).

Вияснилося.

Пані Лупачокова сидить у каварні з чоловіком. Якийсь гість із протилежного кінця так вдивляється в неї, що аж неприємно. Жінка каже чоловікови, щоби пішов до того пана та випросив собі в нього, щоб так провокуючо не дивився. Чоловік хоч-не-хоч пішов. Сподівався бурі та громів, та помало риси обох стають чимраз привітливіші, вкінці оба випорожнили фляшку вина. Потім пан Лупачок вернувся до жінки тай каже:

— Не хвилюйся, дорогенька! Все вияснилося. Він узяв був тебе за таку дівчину...

СВІТОВА ВІЙНА ДВАЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ. — 25. СЕРПНЯ. — ЦЕПЕЛІН БОМБАРДУЄ АНТВЕРПЕН. (44)

Перший раз в історії людства повітроплав збомбардував місто й кріпость. Це сталося 25 серпня 1914 року, коли німецький цепелін кинув вісім величезних бомб на Антверпен і його форти. Сім осіб вбито, а біля двацять поранено. Хоч невеликі шкоди, порівнюючи, завдав цепелін, то його налет викликав незвичайну паніку серед населення. Цей лет цепеліна був невдалий, бо бельґійська артилерія збила його й полонила 15 Німців — його залогу.

Німецький амбасадор у Вашингтоні, граф Бернсдорф, заявив: „Німеччина мусить зробити все, щоб виграти війну. Від кайзера й до найменшого робітника всі обєднані одною думкою й бажанням оборонити свою батьківщину й всі готові вмерти за неї, щоб не дати заздрісним завойовникам знищити німецького народу і його держави. Тому Німеччина буде битися до побідного кінця, скільки це її не коштувало". Така була постава цілого німецького народу.

На правому крилі французької армії баварська армія, під командою кронпринца Рупрехта, змусила французьку армію відступати. Кронпринц Рупрехт командував там трома корпусами, які захопили міста Люневіль та Блямон, прорвавшися через гори Воґези. Тепер німецька армія на широкому фронті перевалила через гори, відкриваючи собі шлях далі в глибину Франції. Здавалося, що такі успіхи Німців готові обернутися в повну поразку Франції.

Президент Пуанкаре скликав в Елізейській палаті надзвичайну нараду. На тій нараді були приявні деякі міністри, воєнний міністер і три офіцири, що прибули з головного штабу фронту. Міністер справ внутрішніх заявив, що невдачі французької армії, а також бельґійської та англійської армії на фронтах викликали в народі занепокоєння. Це занепокоєння може тяжко відбитися на обороні країни й на цілій війні.